

Toespraak Walter Roggeman, Voorzitter Natuurpunt, ter gelegenheid van de Kanaalhappening te Oostkamp op 17/05/2009.

Mijnheer de Minister van Staat, Mijnheer de Gedeputeerde, Mijnheer de Burgemeester, Heren Parlementairen, beste genodigden, Dames en Heren, beste vrienden,

Het is mij een bijzonder genoegen u hier vandaag, mede namens onze lokale vrijwilligers, te mogen verwelkomen op deze natuurhappening langs het kanaal Gent-Brugge.

Natuurpunt, dat wordt wel eens vergeten, is een vereniging met intussen meer dan 80.000 leden-gezinnen, die niet alleen staat voor het behoud van de Vlaamse natuur, maar ook en even goed voor het behoud van het Vlaamse landschap. En ik denk dat we hier op een van de meest geschikte plaatsen van Vlaanderen zijn om dit parallelisme tussen natuur en landschap te illustreren.

Biodiversiteit en landschapswaarden gaan inderdaad in heel veel gevallen samen, zijn zelfs dikwijls onlosmakelijk met mekaar verbonden. Ik was onlangs voor een rondvaart in Nederland en ook daar is dat niet anders; zowel langsheen kanalen als langsheen natuurlijke waterlopen, vind je echte natuurjuweeltjes en een open landschap. Water krijgt er ruimte, een ruimte die in Vlaanderen vaak ontbreekt en waaraan dringend in het kader van de implementatie van de Kaderrichtlijn Water werk zal moeten gemaakt worden, begrijp: financiële middelen zullen moeten gevonden worden. Laat ons immers niet vergeten dat een waterweg er niet alleen is voor het transport, maar ook functies van veiligheid en natuurlijkheid te vervullen heeft, wat ons betreft alle drie evenwaardige functies. En dat dit kanaal inzake natuurlijkheid meer dan gewone kwaliteiten heeft, wordt voldoende bewezen, niet alleen door het prachtige reservaat van de Leiemeersen, maar ook door die andere natuurgebieden in deze regio om niet te vergeten dat we in Oostkamp zelfs over een Habitatrictlijngebied spreken.

Als dergelijke waarden in een regio aanwezig zijn, lijkt het mij logisch dat de verschillende actoren hier zoveel mogelijk proberen samen te werken. En deze actoren zijn in de eerste plaats uiteraard het agentschap Waterwegen en Zeekanaal. Natuurpunt acht het essentieel dat bij alles wat rond dit kanaal gebeurt er tijdig en voldoende overleg gebeurt. Samen met Waterwegen en Zeekanaal en met het Agentschap voor Natuur en Bos, zijn wij bereid om al onze, al zeg ik het zelf niet geringe, expertise in te zetten om de natuurwaarden rond dit kanaal verder te ontwikkelen. Laat ons inderdaad niet vergeten dat 2010 niet alleen het internationaal jaar van de Biodiversiteit is, maar dat bovendien in dat jaar ook een balans zal opgemaakt worden of alle landen die zich daartoe engageerden, waaronder België, ook daadwerkelijk de nodige inspanningen zullen gedaan hebben om een halt toe te roepen aan de achteruitgang van de biodiversiteit. Daarnaast, niet onbelangrijk, is België ook voorzitter van de Europese Unie in het laatste semester van 2010. Kunnen wij het ons dan veroorloven om niet te kunnen aantonen dat wij althans een goede Europese leerling zijn en dat wij alle inspanningen gedaan hebben om deze doelstelling te bereiken? Het behoud en de ontwikkeling van de natuurwaarden rond dit kanaal zullen mee bepalen of we ten minste een poging zullen mogen noteren om alsnog hier geen onvoldoende te krijgen.

Een kanaal bestaat niet alleen uit water, maar er zijn ook bermen en een aantal wat men restzones zou kunnen noemen naast de bermen, maar die dat niet zijn inzake natuurwaarde. Hier kan voor natuur aanzienlijke winst geboekt worden als er ten minste een beheer gebeurt dat natuurwaarden een kans geeft en zelfs laat ontwikkelen. Twee mogelijkheden dienen zich hier aan, twee mogelijkheden waarbij Natuurpunt klaar staat om zijn verantwoordelijkheid op

te nemen en zijn expertise in te zetten. Concreet zou W&Z deze gebieden formeel in beheer kunnen geven aan Natuurpunt met de mogelijkheid om ze te laten erkennen als reservaat. Dit zou via de beheerssubsidies, die deze week nog geïndexeerd werden, waarvoor hier mijn oprechte dank aan de Vlaamse regering in het algemeen en Minister Crevits in het bijzonder, dan mogelijkheden bieden voor een aangepast beheer. Een andere oplossing zou erin bestaan dat het beheer in handen gegeven wordt van Natuurpunt zonder mogelijkheid tot erkenning als reservaat, maar dan met het financieren van enkele inrichtings- en beheerskosten door W&Z. Als gesprekken hierover met respect voor eenieder kunnen gevoerd worden, kan hier zeker een voor beide partners aanvaardbaar resultaat uit de bus komen.

Dames en Heren, ook Natuurpunt is niet blind voor de werkelijkheid en de actualiteit en wij weten dat er een niet geringe druk wordt uitgeoefend om de verbindingsmogelijkheden met het hinterland van de Haven van Zeebrugge te verbeteren. Met de minister zeg ik hier dat er reeds aanzienlijke inspanningen geleverd worden om aan deze wens, zeker inzake wegvervoer en spoorverbindingen tegemoet te komen. Net zoals in het geval van het Schipdonkkanaal, wens ik echter ook hier te benadrukken dat verbreding van dit kanaal voor ons een brug te ver is. In beide gevallen zouden al te veel natuur- en landschapswaarden verloren gaan. Dat zullen al degenen die hier later op deze dag zullen rondwandelen ongetwijfeld met mij beamen. De duurzame toekomst voor Zeebrugge moet inderdaad niet via deze kanalen gezocht worden maar wel via het spoor en vooral via de estuaire vaart. Als aan deze twee verkeersmodi de nodige mogelijkheden en stimuli wordt geboden, dan zal dat meer dan voldoende blijken zonder dat daarbij aan de economische vooruitzichten van Zeebrugge als poort wordt geschaad. Maar dat is een discussie waarop later zeker nog zal teruggekomen worden. In elk geval zou een verbreding van dit kanaal onherroepelijk leiden tot een onherstelbaar verlies aan biodiversiteit die we niet elders zomaar kunnen compenseren. Ook aan het compensatieverhaal komt trouwens ooit een einde. En dan ga ik nog voorbij aan het verlies aan landschappelijke en recreatieve waarde. Twee zaken die in de toekomst meer en meer vermarkt zullen kunnen worden, iets waarnaar een gemeentebestuur, mijnheer de burgemeester, toch oren zou moeten hebben. Een groene gemeente te zijn met echte natuur en aantrekkelijke landschapswaarden zal in de toekomst deze troeven vast en zeker kunnen uitspelen. Zie maar wat er in het verre Limburg gebeurt.

Dames en heren, vandaag vieren wij feest rondom dit prachtige kanaal. Een kanaal waarrond Natuurpunt reeds jaren actief is. En als wij dit kunnen claimen, dan is dat natuurlijk dank zij onze lokale mensen en vooral dank zij hun enthousiasme en hun inzet die zij al die jaren volledig vrijwillig hebben ten toon gespreid. Waarom doen zij dat? Omdat zij geloven in deze geslaagde mix van professionelen en vrijwilligers waarvan Natuurpunt niet alleen het recept biedt maar het ook klaarmaakt. Een recept, een model dat gebaseerd is op het geven van kansen aan de ene kant en het grijpen en realiseren van die kansen aan de andere kant. Subsidiariteit wordt hier van zijn beste kant getoond omdat deze subsidiariteit gebaseerd is op wederzijds respect en waardering. Noch professionelen noch vrijwilligers kunnen het alleen en dit besef is bovendien gestoeld op het principe dat natuurbehoud, zorg voor natuur en landschap een noodzaak is om de mens ook in de toekomst toe te laten een levenswaardig leven in een dichtbevolkte regio als Vlaanderen aan te bieden. Deze hechte band laat ons toe uitdagingen zoals hier aan te gaan en resultaten te boeken. Samen met onze partners, en in deze dank ik graag, met het risico er te vergeten Waterwegen en Zeekanaal, de provincie, de gemeente, het regionaal landschap en uiteraard ook het Vlaamse Gewest, samen met al deze instanties en met allen die met ons de weg naar een levenswaardig Vlaanderen willen gaan, zullen wij zowel hier als elders blijven doorgaan met het verwerven, beheren en openstellen van natuurgebieden. Wie ons en de Vlamingen liefheeft, kan ons daarin volgen.